

Zkontrolovaný komín, vyčištěné kouřové cesty, odstraněné závady, předpoklad úsporného spalování a bezpečného provozu

V současné době se, vzhledem k rostoucím cenám energií, vrací spousta rodin ke klasickému přitápění tuhými palivy, ať už v kotlích ústředního topení, tak i ke klasickému vytápění pomocí krbových kamen nebo krbů s uzavíratelným ohništěm (tzv. krbové vločky). Vzhledem k tomu, že mnoho uživatelů nedodrжуje požadovanou kvalitu paliva pro daný spotřebič a dále pak nedodrжуje důsledně pokyny výrobce spotřebiče k obsluze, dochází k tomu, že spalováním paliva s vyšší vlhkostí (zvláště u dřevní hmoty) dochází v komínovém průduchu ke kondenzaci spalin, což má za následek vznik dehtů, které se usazují z vnitřní strany komínového průduchu a postupně jej zanášejí. Při intenzivním topení může dojít k jejich samovolnému vznícení a jejich vyhoření. Při tomto procesu dochází uvnitř komínového průduchu k teplotám pohybujícím se v rozmezí 900 až 1 200°C. U klasicky stavěných komínů z plné pálené cihly (tzv. jednovrstvých), které nejsou opatřeny komínovou vložkou, dilatačně oddělenou od komínového zdiva, může dojít v důsledku velkého rozdílu teplot mezi vnitřním povrchem komínu a vnějším pláštěm k tak velkému pnutí materiálu, že dojde až k prasknutí komínového pláště a k následnému požáru, případně otravě oxidem uhelnatým a nadýchání zplodin hoření.

K omezení takovýchto rizik, každý stát svými vnitřními normami, ukládá majitelům objektů, ve kterých se nachází zdroje spalin, povinnost před jejich uvedením do provozu, případně dojde-li k jakékoliv změně proti původnímu stavu, tj. i změna spotřebiče, provést revizi spalinových cest.

Revize spalinových cest je posouzení spalinové cesty, při které se posuzuje stavební část, funkčnost, bezpečný provoz a odvod spalin do volného ovzduší. Při stavbě, opravě nebo rekonstrukci spalinové cesty musí být dodrženo několik norem, z nichž základními normami jsou ČSN 73 4201 (Komíny a kouřovody - Navrhování, provádění a připojování spotřebičů paliv) a ČSN EN 1443 (Komíny - všeobecné požadavky).

Dále je potřeba provádět čištění komínů, což je mechanické odstranění produktu spalování (pevné částice spalin), které se vlivem provozu spotřebiče uchytily na vnitřní straně spalinové cesty a případné odstranění kondenzátů z kondenzátní jímky. Spalinová cesta představuje systém, který zajišťuje bezpečný odvod spalin do volného ovzduší a to od spalinového hrdla spotřebiče, až po ústí komínu.

Lidé, bohužel, mnohdy zapomínají na toto preventivní vyčištění komínů a rovněž při užívání topidel si často počínají neopatrně. Stačí zanedbání údržby nebo chvilka nepozornosti a ohnivý kohout může „spolknout“ celý váš domov. Proto neuškodí, když si zopakujeme základní pravidla užívání topidel a zejména komínů.

Ještě **před topnou sezónou** by si měl každý vyčistit kamna a seřadit kotel topení. Topí-li se pevnými palivy, zanesený komín vede nejen ke špatnému hoření, ale roste i nebezpečí vznícení sazí, škvíry v komínovém plášti zase hrozí vznikem požáru na půdě. U **plynových kotlů** je navíc nutná jak čistota komínových průduchů tak předepsaného tahu komína. Mnoha neštěstím může zabránit to, když si sami zkontrolujete, zda máte řádně upevněný kouřovod, zda není někde spotřebič nebo kouřovod propálený nebo zda fungují uzávěry komínových dvířek. Uživatel je povinen zajistit pravidelné odborné revize a kontroly stavu spotřebičů nebo čištění a kontroly komínů podle jednotlivých typů tepelných spotřebičů. Zatímco u elektrických spotřebičů můžete leccos zkontrolovat sami (např. přívodní šňůry, zásuvky i dimenzování pojistek proti případnému zkratu), pravidelnou prohlídku u tepelných spotřebičů na plyn a revizi komínu ponechejte raději na odborníkovi.

Při prvním zatopení v sezóně kotel a komín raději příliš nenamáhejte a topte méně intenzivně.

Při samotném užívání topidel bychom neměli zapomenout na dodržování několika bezpečnostních zásad.

- Nesmírně důležité je **nechat si pravidelně čistit komín** a kontrolovat jeho technický stav. Nečistoty v komíně totiž mohou snadno způsobit velké nepříjemnosti, ať již dlouhodobé žhnutí a následný otevřený požár nebo otravu lidí jedovatým oxidem uhelnatým. Pro ještě přijatelné zajištění bezpečnosti byste měli provést **čištění a kontroly komínů a topidel alespoň před začátkem topné sezóny a po jejím skončení**.
- Ačkoliv čištění vlastních komínů lze teoreticky provádět svépomocí, lepší je se spolehnout na odborníky – kominíky. Ti by měli provést revizi komínu i v případě, že se chystáte ke komínu připojit jakýkoliv spotřebič, nebo hodláte změnit druh paliva. O provedení čištění vydá kominík doklad.
- Komíny a kouřovody s připojenými tepelnými spotřebiči se musí udržovat v řádném stavebně technickém stavu, tj. komínový plášť by měl být udržován **celistvý a neprodyšný**, i starší komín by měl být řádně vyspárován a pokud možno omítnut. Dbejte na **řádné zaústění** kouřovodu do komína, dodržujte návody a technické podmínky stanovené výrobcem tepelných spotřebičů. I v případě komína může mít zanedbání neblahé následky. Špatné (netěsné) zaústění kouřovodu do komínového tělesa může díky nekontrolovatelnému uvolňování zplodin způsobit vážné poškození zdraví.
- **Zásada bezpečné vzdálenosti** platí také pro komínové těleso, hořlavé látky by od něj měly být v půdních prostorách vzdáleny **nejméně 1 metr** – riziko zvyšují zejména textil a seno. Do komínového zdiva nesmí zasahovat ani k němu těsně přiléhat žádné hořlavé stavební prvky (např. trám). Požáry často vznikají například žhnutím **trámů zalděných v komíně** (obvyklé zejména u starších staveb).
- Pamatujte, že **za nezávadný stav komínů nese odpovědnost správce nebo majitel objektu**, ne kominík.

V případě vzniku požáru sazí v komíně urychleně odstraňte veškerý hořlavý materiál z blízkosti komínového tělesa. Zavolejte hasiče na linku 150 nebo 112. **Požár sazí v komíně nikdy nehaste vodou**, mohlo by dojít k jeho popraskání nebo dokonce výbuchu. Do příjezdu hasičů se můžete pokusit zkrotit plameny pomocí vhadování písku vymetacími dvířky nebo ze střechy do komína.

I když se vám podaří oheň uhasit vlastními silami a budete chtít uplatnit náhradu způsobené škody u pojišťovny, měli byste zavolat hasiče-vyšetřovatele. Pamatujte, že **čas věnovaný pozornému dodržování pravidel bezpečného nakládání s topidly a komíny se vám mnohokrát vyplatí**. Důsledná preventivní opatření ochrání zdraví vaše i vašich dětí a zabezpečí váš majetek před požáry.

Prevence je jednoduchá: pravidelné kontroly komínů, pravidelné kontroly topidel, zejména plynových zařízení, na trhu lze rovněž zakoupit CO alarmy, které dokáží upozornit na nebezpečnou hladinu tohoto jedovatého plynu v ovzduší.

Lhůty kontrol a čištění spalinové cesty do konce roku 2010:

výkon připojeného spotřebiče paliv	Činnost	Palivo			
		tuhé		kapalné	plynné *)
		Celoroční provoz	Sezónní provoz		
do 50 kW včetně	Kontrola a čištění spalinových cest	4x	2x	2x	1x
	Výběr tuhých znečišťujících částí a kondenzátu	1x		1x	1x
	Provozní revize	1x		1x	1x
od 50 kW do 5 MW	Kontrola a čištění spalinových cest	4x		1x	1x
	Výběr tuhých znečišťujících částí a kondenzátu	4x		1x	1x
	Spotřebiče paliv	4x		viz poznámka	
	Provozní revize	1x		1x	1x

Vysvětlivky:

- U objektů užívaných pro individuální rekreaci se kontrola a čištění komínů provádí jedenkrát za dva roky. Provozní roční revize se neprovádějí.
- *) U jednovrstvých zděných komínů pro spotřebiče na plynná paliva se kontrola a čištění provádí min. 4x ročně.
- Při čištění 4x ročně se první čištění provádí v době od 1. ledna do 31. března, druhé od 1. dubna do 30. června, třetí od 1. července do 30. září a čtvrté do 31. prosince kalendářního roku. Při čištění 2x ročně připadá polovina doby čištění na období od 1. ledna do 30. června, druhá polovina od 1. července do 31. prosince kalendářního roku. Při čištění 1x ročně se čištění provede v průběhu kalendářního roku.

Toto však platí pouze do konce roku 2010. Od ledna 2011 bude platit nové nařízení vlády o podmínkách požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv, vydané ve Sbírce zákonů č. 91/2010, kde v příloze č. 1 jsou popsány lhůty kontrol a čištění spalinové cesty, vybírání pevných znečišťujících částí a kondenzátů a čištění paliv za období jednoho roku. Pro porovnání viz. přiložená tabulka.

Lhůty kontrol a čištění spalinové cesty od 1. 1. 2011

výkon připojeného spotřebiče paliv	Činnost	Palivo			
		pevné		kapalné	plynné *)
		Celoroční provoz	Sezónní provoz		
do 50 kW včetně	Čištění spalinových cest	3x	2x	3x	1x
	Kontrola spalinové cesty	1x		1x	1x
	Výběr pevných (tuhých) znečišťujících částí a kondenzátu	1x		1x	1x
nad 50 kW	Kontrola a čištění spalinové cesty	2x		1x	1x
	Výběr tuhých znečišťujících částí a kondenzátu	2x		1x	1x
	Čištění spotřebiče paliv	2x		Nejméně podle návodu výrobce	

Dále je potřeba vědět že:

- za sezónní provoz se považuje provoz spalinové cesty pro spotřebič paliv po dobu nepřesahující v součtu 6 měsíců v kalendářním roce,
- u jednovrstvého (nevyvlozkovaného) zděného komína pro spotřebiče na plynná paliva se lhůty kontrol a čištění řídí lhůtami kontrol a čištění spotřebiče na pevná paliva,
- při kontrolách a čištění 2x ročně se tyto činnosti provádí v přiměřených časových odstupech, přičemž mezi jednotlivými kontrolami nebo čištěními nesmí uplynout doba kratší 6 měsíců,
- při kontrolách a čištění 3x ročně se tyto činnosti provádí v přiměřených časových odstupech, přičemž mezi jednotlivými kontrolami nebo čištěními nesmí uplynout doba kratší 4 měsíců,
- pojistný (rezervní) komín používaný pro odvod spalin ze spotřebiče na pevná paliva v případech, kdy nelze zajistit topení jiným způsobem, se kontroluje a v případě potřeby i čistí nejméně 1x za rok,
- spalinová cesta určená pro odvod spalin ze spotřebiče na pevná paliva sloužícího v živnostenské provozovně k přípravě pokrmů se kontroluje a čistí nejméně 2x za dva měsíce,
- ve stavbě pro rodinnou rekreaci se kontrola a čištění spalinové cesty provádí nejméně 1x za rok.